

คำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทย

🕒 นำเสนอเมื่อ 12 ก.ค. 2552

คำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทย

1. เอก, เอก- [เอก, เอกะ-, เอกกะ-] เอกา, เอก้า

เอกภาพ [เอกกะพาบ] ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เอการิปไตย [เอกาทิบปะไต] ระบอบการปกครองที่ถือคนๆ เดียวเป็นใหญ่

2. ทวิ [ทะวิ] , โท

ทวิชาติ [ทะวิชาติ] นก; พรามณ์; ผู้เกิด 2 หน

ทวิบาท [ทะวิบาท] สถานที่ซึ่งทาง 2 ทางผ่านกัน, สี่แยก

3. ตริ [ตรี]

ตรีโลก [ตรีโลก] ภพทั้ง 3 คือ กามภพ, รูปภพ, อรูปภพ หรือ สวรรค์, มนุษย์โลก, บาตาล

ตรีศูล [ตรีสุน] สามง่ามเป็นศาสตราประจำหัตถ์พระอิศวร

4. จตุ- [จะตุ-] , จัต [จัตตุ] , จาตุ [จาตุ] , จัตวา [จัตตะวา]

จตุโลกบาล [จะตุโลกกะบาล] ผู้รักษาโลกใน 4 ทิศ คือ

1. ท้าวธตรฐ จอมภูตหรือจอมคนธรรพ์ อยู่ทิศตะวันออก
2. ท้าววิรุฬหก จอมเทวดาหรือจอมกุมภัณฑ์ อยู่ทิศใต้
3. ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค อยู่ทิศตะวันตก
4. ท้าวภูเวร จอมยักษ์ อยู่ทิศเหนือ

จัตุรงค์ [จัตุรงค์] เหล่า 4 คือ เหล่าช้าง ม้า รถ ราบ

5. เบญจ- [เบนจะ-]

เบญจกัลยาณี [เบนจะกันละยานี] หญิงมีลักษณะงาม 5 ประการ คือ

ผงงาม เนืองงาม (เหงือกและริมฝีปากแดงงาม) ฟันงาม ผิวงาม วยงาม (ดูงามทุกวัย)

เบญจรงค์ [เบนจะรง] แม่สีทั้ง 5 คือ ดำ แดง ขาว เขียว (คราม) เหลือง

6. ฉ [ฉอ, ฉอ, ฉะ]

ฉกามาพจร, ฉกามาจร [ฉะกามาพะจอน, ฉะกามาวะจอน] สวรรค์ 6 ชั้น คือ

ชั้นจาตุมาหาราชิก ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามะ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวสวัตดี

ฉัพพรรณรังสี [ฉับพันนะรังสี] รัศมี 6 ประการ คือ

1. นีล เขียวเหมือนดอกอัญชัน
2. पीต เหลืองเหมือนหรรดालทอง
3. โลहित แดงเหมือนตะวันอ่อน
4. โอทาท ขาวเหมือนแผ่นเงิน

5. มัญชุสว สีสงสาทเหมือนดอกแข่งหรือหงอนไก่

6. ประภัสสร เลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก

7. สัต, สัต- [สัต, สัตตะ-]

สัตภักดิ์ [สัตตะพัน] เขา 7 ทิว ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ

สัตรัตนะ [สัตตะรัตนะ] แก้ว 7 ประการของกษัตริย์ ได้แก่

จักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว มณีแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว

8. อัฏฐ, อัฏฐ- [อัฏ, อัฏตะ-] , อัฏฐะ [อัฏตะ] , อัษฏ- [อัฏตะตะ-]

อัฏฐบริวาร [อัฏตะบริวาร] เครื่องใช้สอยของพระภิกษุในพระพุทธศาสนามี 8 อย่าง คือสบง จีวร สังฆาฏิ บาตร มีดโกนหรือมีดตัดเล็บ เข็ม ประคดเอี้ยว กระบอกกรองน้ำ

อัษฏายุธ, อัษฏายุธ [อัฏตะอายุด, อัฏตะอายุด] อายุธ 8 อย่าง คือ

1. พระแสงหอกเพชรรัตน

2. พระแสงดาบเขลย

3. พระแสงตรี

4. พระแสงจักร

5. พระแสงดาบและเขน หรือ ดาบและโล่

6. พระแสงธนู

7. พระแสงของ้าวแสนพลพ่าย

8. พระแสงปืนคาบซุดข้ามแม่น้ำสะโตง

9. นพ, นพ- [นบ, นบพะ-] , นว- [นะวะ-]

นพรัตน, นพรัตน, เนาวรัตน [นบพะรัตน, นะวะรัตน, เนาวะรัตน] แก้ว 9 อย่าง

นวโลหะ [นะวะโลหะ] โลหะ 9 ชนิด คือ เหล็ก ปรอท ทองแดง เงิน ทองคำ เจ้าน้ำเงิน สังกะสี ชิน (โลหะเจือประกอบด้วยตะกั่วและดีบุก) ทองแดงบริสุทธิ์

10. ทศ, ทศ- [ทศ, ทศสะ-]

ทศชาติ [ทศสะชาติ] เรื่องพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์ 10 ชาติดังนี้

1. พระเตมีย์ บำเพ็ญ เนกขัมมบารมี
2. พระมหาชนก บำเพ็ญ วิริยบารมี
3. พระสุวรรณสาม บำเพ็ญ เมตตาบารมี
4. พระเนมิราช บำเพ็ญ อธิษฐานบารมี
5. พระมโหสถ บำเพ็ญ ปัญญาบารมี
6. พระภริทัต บำเพ็ญ ศีลบารมี
7. พระจัทกุมาร บำเพ็ญ ชันติบารมี
8. พระนารทะ บำเพ็ญ อุเบกขาบารมี
9. พระวิฑูร บำเพ็ญ สัจบารมี
10. พระเวสสันดร บำเพ็ญ ทานบารมี

ทศพิธราชธรรม [ทศสะพิตราดชะทำ] คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมืองมี 10 ประการ คือ ทาน ศีล
บริจาค ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน
ความไม่ประพฤติผิดธรรม

แหล่งอ้างอิงข้อมูล = บ้านมหาดอกคอม